

DE LA PROMISIUNI LA GUVERNARE:

analiza Programului de Guvernare PAS
în raport cu angajamentele electorale

20 ianuarie 2026

INTEGRARE EUROPEANĂ

Grad general de integrare a promisiunilor în Programul de Guvernare: 2.5 din 5

Programul de Guvernare configurează un cadru realist, tehnic și prudent pentru avansarea integrării europene, bine ancorat în ceea ce poate fi controlat la nivel național. Totuși, această abordare reprezintă o diminuare semnificativă a ambiției față de promisiunile electorale inițiale, prin renunțarea tacită la angajamentele explicite privind tratatul de aderare și statutul de stat membru, care au constituit un element central al mandatului politic obținut de PAS.

Promisiunea Electorală	Grad de integrare	Descriere scor
1. Semnarea tratatului de aderare la UE până în 2028, înainte de finalul celui de-al doilea mandat al președintei Maia Sandu.	3	Promisiunea este reflectată moderat, deoarece Programul de Guvernare preia termenul-limită 2028, dar îl asociază finalizării negocierilor de aderare, nu semnării tratatului, iar legătura operațională dintre aceste etape nu este clar definită.
2. În următorii patru ani, Republica Moldova va finaliza procesul de aderare la UE și va deveni țară membră cu drepturi depline în marea familie Europeană.	2	Promisiunea este reflectată la un nivel redus, deoarece Programul de Guvernare confirmă direcția europeană și finalizarea negocierilor până în 2028, dar nu își asumă explicit obiectivul aderării efective și obținerii calității de stat membru în următorii patru ani.

DREPTURILE OMULUI

1

Grad general de integrare a promisiunilor în Programul de Guvernare: 3.00 din 5

Programul de Guvernare păstrează, în linii mari, direcția pro-europeană și modernizatoare din platforma electorală PAS, însă o transpune cu intensități inegale: unele promisiuni sunt transformate în angajamente obiective cuantificabile și investiții explicite, iar altele sunt diluate, reîncadrate conceptual sau chiar omise. Rezultatul este un tablou mixt, în care drepturile sociale și accesul la servicii publice sunt abordate relativ detaliat, în timp ce subiectele sensibile politic sau cultural, violența de gen, libertatea presei (prin prisma sustenabilității economice) și drepturile politice ale diasporei, apar cu prudență excesivă sau dispar din lista de priorități verificabile.

Promisiunea Electorală	Grad de integrare	Descriere scor
1. Creșterea pensiei minime și a ajutoarelor sociale	3	Promisiunea este reflectată moderat, deoarece Programul de Guvernare prevede creșterea continuă a pensiilor și extinderea sprijinului social, dar evită asumarea unei ținte numerice clare pentru pensia minimă, indicând o abordare prudentă, orientată mai degrabă spre proces și servicii decât spre un rezultat garantat.
2. Program de combatere a violenței în familie și de gen, inclusiv dezvoltarea rețelei de adăposturi și servicii de consiliere	2	Promisiunea este reflectată la un nivel redus, deoarece Programul de Guvernare tratează violența în familie preponderent prin prisma ordinii publice, fără angajamente explicite privind dezvoltarea adăposturilor și serviciilor specializate de consiliere prevăzute în promisiunea electorală.
3. Servicii de suport pentru persoanele cu dizabilități și incluziunea lor socială și profesională	4	Promisiunea este reflectată la un nivel ridicat, deoarece Programul de Guvernare o transpune prin ținte cuantificabile, măsuri transversale de incluziune socială și profesională și instrumente noi de sprijin, depășind abordarea strict asistențială.

DREPTURILE OMULUI

2

Grad general de integrare a promisiunilor în Programul de Guvernare: 3.00 din 5

Programul de Guvernare păstrează, în linii mari, direcția pro-europeană și modernizatoare din platforma electorală PAS, însă o transpune cu intensități inegale: unele promisiuni sunt transformate în angajamente obiective cuantificabile și investiții explicite, iar altele sunt diluate, reîncadrate conceptual sau chiar omise. Rezultatul este un tablou mixt, în care drepturile sociale și accesul la servicii publice sunt abordate relativ detaliat, în timp ce subiectele sensibile politic sau cultural, violența de gen, libertatea presei (prin prisma sustenabilității economice) și drepturile politice ale diasporei, apar cu prudență excesivă sau dispar din lista de priorități verificabile.

Promisiunea Electorală	Grad de integrare	Descriere scor
4. Asigurarea accesului echitabil la educație de calitate pentru toți copiii, indiferent de mediul de reședință	5	Promisiunea este reflectată la un nivel foarte ridicat, deoarece Programul de Guvernare o transpune integral prin investiții majore, extinderea infrastructurii educaționale, ținte clare de performanță și măsuri concrete pentru reducerea disparităților dintre mediul rural și urban.
5. Garantarea accesului universal la servicii medicale esențiale, cu accent pe zonele rurale	4	Promisiunea este reflectată la un nivel ridicat, deoarece Programul de Guvernare o transpune prin investiții structurale în infrastructura medicală regională, digitalizarea completă a sistemului și extinderea medicinei preventive, abordând accesul din mediul rural în mod indirect, dar consistent.
6. Protejarea libertății presei și combaterea dezinformării prin susținerea mass-mediei independente	3	Promisiunea este reflectată moderat, deoarece Programul de Guvernare pune accent pe educație media, reglementare și securitate informațională, dar nu prevede mecanisme financiare directe de susținere a mass-mediei independente, asumate în campania electorală.
7. Asigurarea dreptului la vot neîngrădit pentru diasporă prin implementarea votului electronic sau prin corespondență	0	Promisiunea nu este transpusă în programul de Guvernare

SECURITATE ȘI APĂRARE

1

Grad general de integrare a promisiunilor în Programul de Guvernare: 3.83 din 5.00

Programul de Guvernare transpune, într-o oarecare măsură, angajamentele electorale PAS din domeniul economic și social. Acesta stabilește ținte mai ambițioase pentru măsuri precum: stimularea exporturilor, sau reabilitarea drumurilor. În contrast, creșterea accesului la locuințe sau, un nou cod fiscal euroconform nu au fost transpuse. Lipsa descrierii problemelor, acțiunilor prioritare, termenelor și responsabililor, va afecta monitorizarea și implementarea acestuia.

Promisiunea Electorală	Grad de integrare	Descriere scor
1. Consolidarea securității prin diplomație și integrare europeană	4	Promisiunea este reflectată la un nivel ridicat, fiind integrată clar la nivel strategic și conceptual în Programul de Guvernare, însă fără priorități operaționale, instrumente concrete și indicatori măsurabili care să lege diplomația de rezultate de securitate.
2. Consolidarea parteneriatelor strategice bilaterale (România, Ucraina, UE, spațiul EuroAtlantic, Asia Centrală, Sud-Est, Orientul Mijlociu) pentru dezvoltare economică și securitate	4	Promisiunea este reflectată la un nivel ridicat, fiind preluată aproape integral ca orientare geografică și obiectiv în Programul de Guvernare, însă fără măsuri concrete, formate de cooperare, priorități sectoriale și rezultate așteptate care să o facă pe deplin operațională.
3. Creșterea cooperării multilaterale (ONU, Consiliul Europei, OSCE) pentru interese naționale, reintegrare, investiții, consolidarea democrației	4	Promisiunea este reflectată la un nivel ridicat, fiind preluată explicit în Programul de Guvernare, însă fără obiective măsurabile, poziționări concrete sau rezultate țintite care să îi asigure o integrare operațională.

SECURITATE ȘI APĂRARE

2

Grad general de integrare a promisiunilor în Programul de Guvernare: 3.83 din 5.00

Programul de Guvernare transpune, într-o oarecare măsură, angajamentele electorale PAS din domeniul economic și social. Acesta stabilește ținte mai ambițioase pentru măsuri precum: stimularea exporturilor, sau reabilitarea drumurilor. În contrast, creșterea accesului la locuințe sau, un nou cod fiscal euroconform nu au fost transpuse. Lipsa descrierii problemelor, acțiunilor prioritare, termenelor și responsabililor, va afecta monitorizarea și implementarea acestuia.

Promisiunea Electorală	Grad de integrare	Descriere scor
4. Identificarea măsurilor pentru integrarea treptată și ireversibilă a regiunii transnistrene în spațiile unice naționale (economic, fiscal, vamal, juridic etc.), folosind oportunitățile integrării europene	4	Promisiunea este reflectată la un nivel ridicat, fiind preluată aproape integral și corelată clar cu integrarea europeană, însă fără etape, instrumente concrete și mecanisme de implementare care să o facă pe deplin operațională.
5. Creșterea atractivității reintegrării pașnice pentru populația din regiunea transnistreană prin programe educaționale, servicii publice și informare	4	Promisiunea este reflectată la un nivel ridicat, fiind integrată clar ca direcție și logică în Programul de Guvernare, însă fără programe distincte, bugete dedicate și indicatori care să măsoare atractivitatea reintegrării pentru populație.
6. Implicarea partenerilor internaționali în susținerea unui plan de reintegrare etapizată și durabilă (UE, SUA, Ucraina, România, OSCE, ONU).	3	Promisiunea este reflectată moderat, deoarece Programul de Guvernare accentuează în principal rolul UE și nu preia integral implicarea tuturor partenerilor internaționali menționați, nici ideea unui plan etapizat clar de reintegrare.

JUSTIȚIE

1

Grad general de integrare a promisiunilor în Programul de Guvernare: 3.00 din 5

Programul de Guvernare este consistent cu promisiunile electorale în domeniul justiției ca direcție și set de teme, iar în cazul vettingului chiar crește nivelul de concretizare prin termene și măsuri de sprijin a reformei. Vulnerabilitatea principală rămâne însă livrarea: pentru corupție, recuperarea bunurilor și reforma „porții de intrare” în sistemul judecătoresc, programul nu oferă suficientă operaționalizare, ceea ce poate conduce la implementare neuniformă și la o evaluare publică dificilă a progresului real.

Promisiunea Electorală	Grad de integrare	Descriere scor
1. Continuarea și finalizarea vettingului judecătorilor și procurorilor, astfel încât nicio persoană cu probleme de integritate să nu mai dețină aceste funcții.	4	Promisiunea este reflectată la un nivel ridicat, fiind preluată explicit și detaliată cu termen-limită și măsuri de implementare, însă fără garanții complete și mecanisme permanente care să asigure excluderea pe termen lung a persoanelor cu probleme de integritate.
2. Îmbunătățirea investigării și judecării cauzelor de corupție pentru examinare rapidă și echitabilă.	2	Promisiunea este reflectată la un nivel redus, fiind preluată aproape identic în Programul de Guvernare, dar fără măsuri concrete, resurse, reguli de selecție sau modificări procedurale care să explice cum va fi asigurată investigarea și judecarea rapidă și echitabilă a cauzelor de corupție.

Grad general de integrare a promisiunilor în Programul de Guvernare: 3.00 din 5

Programul de Guvernare este consistent cu promisiunile electorale în domeniul justiției ca direcție și set de teme, iar în cazul vettingului chiar crește nivelul de concretizare prin termene și măsuri de sprijin a reformei. Vulnerabilitatea principală rămâne însă livrarea: pentru corupție, recuperarea bunurilor și reforma „porții de intrare” în sistemul judecătoresc, programul nu oferă suficientă operaționalizare, ceea ce poate conduce la implementare neuniformă și la o evaluare publică dificilă a progresului real.

Promisiunea Electorală	Grad de integrare	Descriere scor
3. Reformarea din temelie a cadrului legal și instituțional privind recuperarea bunurilor infracționale, pentru recuperarea mai rapidă a banilor furați.	3	Promisiunea este reflectată moderat, deoarece Programul de Guvernare menționează accelerarea recuperării și reutilizarea bunurilor infracționale, dar nu detaliază schimbările legislative și instituționale care ar constitui o reformă din temelie a acestui domeniu.
4. Îmbunătățirea investigării și judecării cauzelor de corupție pentru examinare rapidă și echitabilă.	3	Promisiunea este reflectată la un nivel redus, fiind preluată aproape identic în Programul de Guvernare, dar fără măsuri concrete, resurse, reguli de selecție sau modificări procedurale care să explice cum va fi asigurată investigarea și judecarea rapidă și echitabilă a cauzelor de corupție.

DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ

1

Grad general de integrare a promisiunilor în Programul de Guvernare: 2.42 din 5

Programul de Guvernare transpune, într-o oarecare măsură, angajamentele electorale PAS din domeniul economic și social. Acesta stabilește ținte mai ambițioase pentru măsuri precum: stimularea exporturilor, sau reabilitarea drumurilor. În contrast, creșterea accesului la locuințe sau, un nou cod fiscal euroconform nu au fost transpuse. Lipsa descrierii problemelor, acțiunilor prioritare, termenelor și responsabililor, va afecta monitorizarea și implementarea acestuia.

Promisiunea Electorală	Grad de integrare	Descriere scor
1. Dublarea veniturilor populației active. Majorarea salariului minim de la 5.500 de lei la 10.000 de lei. Creșterea salariului mediu la cel puțin 25.000 de lei până în 2030. Pensiile minime și medii vor crește constant.	2	Promisiunea este reflectată doar parțial, prin menționarea unor creșteri salariale și a pensiilor, însă fără asumarea explicită a dublării veniturilor, fără ținte clare ajustate la inflație și fără măsuri concrete pentru categoriile profesionale vizate.
2. Dublarea valorii produselor și serviciilor autohtone exportate în toată lumea până în 2030.	3	Promisiunea este reflectată moderat, deoarece Programul prevede o țintă de export chiar mai mare decât dublarea anunțată, însă nu explică în ce măsură măsurile propuse vor asigura atingerea ei și nu include jaloane temporale intermediare.
3. Până la 3.000 km de drum în plus, construiți sau reparați până în 2029, astfel încât toată rețeaua de drumuri naționale și regionale să fie într-o stare bună.	3	Promisiunea este reflectată moderat. Ritmul actual de reabilitare a drumurilor și resursele planificate nu clarifică modul în care obiectivul de 3.000 km până în 2029 ar putea fi atins.
4. Creșterea accesului la locuințe la prețuri accesibile, prin stimularea construcției a cel puțin 25 mii de locuințe în zonele periurbane ale Chișinăului. Elaborarea Strategiei Naționale pentru Locuințe.	0	Promisiunea nu este transpusă în programul de Guvernare.

DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ

2

Grad general de integrare a promisiunilor în Programul de Guvernare: 2.42 din 5

Programul de Guvernare transpune, într-o oarecare măsură, angajamentele electorale PAS din domeniul economic și social. Acesta stabilește ținte mai ambițioase pentru măsuri precum: stimularea exporturilor, sau reabilitarea drumurilor. În contrast, creșterea accesului la locuințe sau, un nou cod fiscal euroconform nu au fost transpuse. Lipsa descrierii problemelor, acțiunilor prioritare, termenelor și responsabililor, va afecta monitorizarea și implementarea acestuia.

Promisiunea Electorală	Grad de integrare	Descriere scor
5. Mai multă stabilitate și simplitate fiscală prin adoptarea modificărilor fiscale nu mai frecvent de o dată la 2 ani; simplificarea achitărilor la buget; unificarea TVA în domeniul agriculturii; digitalizarea completă a proceselor de control fiscal.	2	Promisiunea este reflectată la nivel redus, deoarece Programul de Guvernare se limitează la enunțuri generale despre predictibilitatea fiscală, fără măsuri concrete, termene clare sau asumarea adoptării unui nou Cod Fiscal conform legislației europene.
6. Valorificarea Planului de Creștere UE de 1,9 miliarde de euro și oportunitățile oferite de aderarea la Uniunea Europeană.	3	Promisiunea este reflectată moderat, deoarece Programul de Guvernare menționează valorificarea Planului de Creștere al UE, dar nu detaliază acțiunile necesare pentru îndeplinirea condiționalităților de debursare a fondurilor.
7. Sprijinirea producătorilor locali cu măsuri de echilibrare a relațiilor comerciale între producători și comercianți.	4	Promisiunea este reflectată la un nivel ridicat, fiind susținută prin măsuri și acțiuni clare în Programul de Guvernare, însă fără stabilirea unor ținte sau termene temporale explicite.

GUVERNAREA PROMISĂ

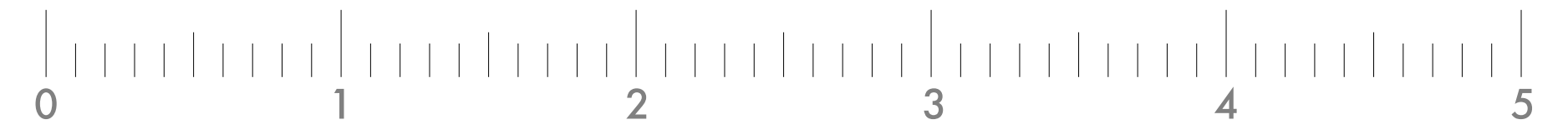
În ce măsură Programul de Guvernare reflectă angajamentele electorale

SCOR GENERAL DE INTEGRARE:

Programul de Guvernare preia majoritatea temelor electorale, dar doar o parte dintre promisiuni sunt transformate în angajamente clare, măsurabile și ușor de monitorizat.

Scor general mediu:

≈ 3,0

Comparație pe domenii de politici publice

DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ

2,4

Integrare parțială;
promisiuni-cheie rămân
neasumate sau slab detaliate.

Programul prevede unele ținte
ambicioase (exporturi,
drumuri), dar omite sau
diluează promisiuni centrale
precum locuințele accesibile
și reforma fiscală
euroconformă, limitând
claritatea implementării.

INTEGRARE EUROPEANĂ

2,5

Direcția este menținută,
dar ambiția este redusă față
de campanie

Guvernarea se concentrează
pe pași tehnici controlați
(negocieri, aliniere),
renunțând implicit la
angajamentele electorale
privind semnarea tratatului de
aderare și obținerea statutului
de stat membru până în 2028.

SECURITATE ȘI APĂRARE

3,8

Cel mai bine reflectat
domeniu, cu coerență
strategică

Promisiunile privind
securitatea prin diplomatie,
parteneriate strategice și
reintegrare pașnică sunt
preluate aproape integral,
însă rămân insuficient traduse
în instrumente și rezultate
măsurabile.

JUSTIȚIE

3,0

Consecvență tematică,
dar operaționalizare
inegală

Direcția reformei este
menținută, iar vettingul este
chiar consolidat, însă lipsa
detaliilor pentru combaterea
corupției și recuperarea
bunurilor limitează evaluarea
progresului real.

DREPTURILE OMULUI

3,0

Avans pe drepturi sociale,
prudență pe teme sensibile
politic

Unele promisiuni sunt
transpuse exemplar
(educație, dizabilități), în timp
ce altele sunt diluate sau
omise complet (violența de
gen, libertatea presei –
economic, votul diasporei).

Evaluare independentă a gradului de integrare a promisiunilor electorale în Programul de Guvernare (scor 0–5).

Analiza compară angajamentele asumate în campania electorală cu măsurile, țintele și acțiunile incluse în Programul de Guvernare.

Analiza realizată în cadrul proiectului „Alegere informată 2025” Implementat de Asociația ADEPT, cu sprijinul financiar al Fundației Soros Moldova.

Conținutul și opiniile exprimate aparțin exclusiv Asociației ADEPT și nu reflectă în mod necesar poziția donatorului.

GUVERNAREA PROMISĂ

În ce măsură Programul de Guvernare reflectă angajamentele electorale

PROMISIUNI CEL MAI **BINE** INTEGRATE

Promisiune	Scor	
Acces echitabil la educație de calitate	5/5	
Incluziunea persoanelor cu dizabilități	4/5	
Securitate prin diplomatie și integrare europeană	4/5	

PROMISIUNI **SLAB** SAU **DELOC** INTEGRATE

Promisiune	Scor	
Locuințe accesibile	0/5	
Dreptul la vot al diasporei	0/5	
Combatere a violenței în familie	2/5	
Dublarea veniturilor populației active	2/5	